

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenunțarea se face în Sibiul la expediția foiei pe afara la c. r. poste cu bani gat'ă prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețulu prenumerației pentru Sibiul este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 61. ANULU XIX.

Sibiul, in 1/13 Augustu 1871.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. Iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ore cu 5 1/2 cr. și pentru a trei a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. cons. scol. 181. 1871.

Catra Parintii Protopopi si administratori protopopesici, că Inspectori districtuali de scóle din Archidieceasa noastră gr. or. a Ardealului!

Intre marile bunatati, ce a castigatu maic'a noastră biserică ortodoxă română din Ungari'a și Transilvani'a prin statutulu organicu, — dreptulu regularei și conducerei proprie a afaceriloru școlari ocupă fôra indoiéla unu locu cardinalu.

Cu câtu apretiamu mai multu importanti'a investimentului și educatiunei poporului nostru, cu atât acestu dreptu invôlva pentru noi datoritié mai sacre și mai grele. In deplin'a cunoscintia a acestorù datoritié Congresulu nostru nationalu bisericescu privindu cestiunea instructiunei publice de unu obiectu de principala îngrijire a sea, a și luatù de ja mai multe mesuri, spre a dá și a asigurá investimentulu o directiune mai conforma cu secululu, in care ne aflamu, și cu adeveratele interese ale poporului nostru. Inceputulu spre realizarea acestei mari și insemnate probleme l'a facutu Congresulu nostru in sesiunea anului 1870 la punctulu prot. 156 prin aducerea unei „legi provisorie pentru organizarea investimentului nationalu confesionalu in Mitropoli'a greco-orientale a romanilorud in Ungari'a și Transilvani'a.“

Din natur'a constitutională a organismului bisericești nostre, cum și din insemnatatea lucrului insusi urméza neapératu, că oper'a cea mare și grea a reorganizarei sanatoșe a instructiunei publice, numai prin conlucrarea tuturor părților organice ale Mitropoliei noastre și dupa putintia prin concursulu tuturor barbatiloru nostri de specialitate și de esperiintia, se va putea realizá in modu salutaru. De aceea Congresulu nostru nationalu bisericescu a adusu de o camdata numai o lege provisorie, din care in sa dupa intrunirea opiniiloru esperiintiloru, și constatarea vitalitátié și a practicabilitátié va se resulte de lege definitiva.

Comunicatu fiindu acelu operatu sinodulu nostru archidieceșanu, acest'a in șiedinti'a sea din 12 Aprile a. c. la punct. prot. 91 a decisu: „a se transpune Consistoriulu archidieceșanu spre a-lu pune in lucrare și apoi a reportá sinodulu archidieceșanu prossimu, ca in câtu s'au putútu realizá dispozițiunile lui in decursulu acestui ano, precum și a face unu proiectu pentru modificárele, ce se voru aflá necesari pre bas'a esperiintiloru castigate.“

In esecutarea acestui conlusu sinodalu Inspectoratele școlari districtuali se insarcinéza prin acest'a, că cu inceputulu anulu școlariu 187 1/2 desu-amintitulu regulamentu sa-lu puna in aplicare provisorie. Iera spre a corespunde intentiuniloru sinodulu nostru archidieceșanu și a congresulu metropolitanu se impune Inspectoratelor școlari districtuali, cu scopu că sa pótá concúrge toti barbatii de specialitate cu esperiintiele și opiniile lor in privint'a reorganizarei definitive și salutare a instructiunei publice, — a dispune, că această lege provisorie sa se recománde tuturor barbatiloru nostri de litere, afara de acest'a să se ia in conferintiele invetiatoresci la cea mai seriôsa deshatere, și a substerne acestui Consistoriu archidieceșanu protocoalele despre conferintiele invetiatoresci celu multa pana la finea lui Februaru 1872.

In fine se insarcinéza P. P. Protopopi și Administratori ppesici, conformu conlusu sinodalu din anulu 1871, Nr. protoc. 91 a linia 6 și resp. 8 a provocá și indemná comitetele parochiali intrég'a preotitme și pre toti invetiatorii tractuali, că să-si procure actele atâtu congresuali câtu și sinodali, cari se afla la Tipografia archidieceșana din

Sibiul, fiindu numai asiá in stare a cunósce tóte dispozițiunile salutare, aduse de organele supreme bisericesci și școlare.

Din șiedinti'a Consistoriulu școlasticu archidieceșanu ținuta la Sibiul in 16 Iuliu 1871.

Pentru Escelenti'a Sea Par. Archiepiscopu.

(L. S.) Nicolau Pope'a,
Vicariu archiepiscopescu

La situațiune.

Amu atinsu in rendulu trecutulu fôrte pe scurtu situațiunea politică in carea ne aflamu. Amu știutu de atunci ca descrierea acest'a mai cu séma pentru o parte mare din cetitori nu va fi de ajunsu și de aceea in cele urmátorie ne vomu nisú a o espune ce-va mai in amenuntele ei.

In lănturulu monarchiei pare ca domnesce o stagnatiune politică. Nici unu corpu legislativu nu funcțiunéda. Afara de denumirile capeteniloru pentru cetáti și opiduri și pentru jurisdicțiuni și afara de desbaterea legei municipale prin comitate și districte se pare ca nu se mai întempla nimic'a. Totu ce se petrece dincolo de Lait'a, se ținé până acum mai multu de regiunea pressei, adéca, de cea a diurnalelor și brosiureloru. In diurnale cetimu pre fia-care di ca complanarea cu regatulu Boemiei se va face, ca se afla in cutare și cutaré stadiu, pre cându de alta parte in brosiuri se scrie, ca ministeriulu de acum, Hohenwart, are de cugetu de a intrúni tóte popórele sub domnitoriulu comunu și sub scutulu comunu alu statulu și ca intre politic'a opusetiunei nemtiéști și intre a ministeriulu suntu fôrte multe puncte ce se atingu și se springescu, ba pre alta carare ministeriulu de fatia voiesce a ajunge la aceeași tinenta, la carea voiá sa ajunga ministeriulu dualistico-centralisticu séu centralistico-dualisticu alu lui Giskra. In brosiuri in se se mai scrie, ca provinciile cislaitane locuite de nemti să tréca la imperiulu germanu, totu asiá și alte idei vrednice de urmaritu cu proese pentru inalta tradare. Afara de aceste, totu felulu de ocasiuni se folosescu de către nemti de a spune, nu de a documentá, ca ei suntu superiori celorlalte natiuni, nu din imperiu numai, dara din tóta lumea. Totu ce nu este nemtiéșcu nu are cultura. Afara de nemti suntu numai barbari întregi și pre jumetate.

Consequinti'a do aici este, ca și „barbarii“ cei pre jumetate și cei întregi trébuie sa se supuna orbesce cultiloru germani.

Se întielege de sine ca purtarea acest'a a provocatu in slavi o reactiune din cele mai energice. Radimati pre clerulu, aristocratia și industriasiiloru se apera din tóte puterile contr'a ingerintiei nemtiéști și stăruiescu pentru recunóscrea dreptulu de statu alu Boemiei, Moraviei și Silésiei, că unu complexu alu corónei S. Wenceslau. Nu lasa sa tréca vre-o ocasiune, de a denunciá pre nemti ca dîcu, ca órele Austriei suntu numerate. Prin acest'a combatu iavinuirile ce li se facu, ca slavii cochetéza cu Russi'a, carea și radica biserica ruséșca in Prag'a și asiéda totu aci unu consulatu rusescu.

Ací amu avé dára lupt'a între germanismu și slavismu, in carea é cuprinsa și cea între dualismu și trilateralismu séu quadrualismu, déca vomu luá in consideratiune autonomi'a Galitiei.

Nu ajunge in se a ne oprí privirea aci, ci sa o trecemu și in părțile mai aprópe de noi. Ací é regatulu triunitariu Croati'a, Slavoni'a și Dalmati'a, de care dice „Zastawa“, ca trébbie sa se radime serbii, spre a poté impreuna desceptá și întretiené conscienti'a natiunale la serbi din Turci'a și a preperá eliberarea lor definitiva de sub jugulu musulmanu.

Magariii in situațiunea acest'a stau pre locu și — meditéza.

Situațiunea acest'a nu este o creatiune a lempului de fatia. Originea é de a se cautá in elementele ce o forméza, in natiunile și partidele de totu felulu. Fia-care din aceste elemente are o nisuintia spre a-si dá o valóre câtu mai mare.

Gresielile unor'a și astuti'a séu vicleni'a altor'a a adusu lucrurile acolo, încátu neincrederea și temerea domnesce între tóte. Tóte se ferescu unele de altele, tóte se spionéza unele pre altele, că nu cumva sa se afle induse in vre-o cursa. Slavii se temu de nemti, nemti se temu de slavi și asiá mai departe.

In impregiaráre că aceste trébuie sa cautámu că in frementatur'a acest'a, ce ia dimensiuni totu mai mari sa nu servimu numai de materiulu de întrebuintiatu in vre-un'a séu alta parte, pentru ca interesele nostre nu suntu identice nici cu ale unei din părțile aceste mari, slavi și nemti.

Pusetiunea geografică și etnografică ne arata ca, între diferentiele atinse, noi avemu unu rol de alta natura, unu rol prin care sa aducemu unu ecuilibru între elementele ce se contrastéza asiá de ostilu unele pre altele. Cam putemu noi inse corespunde acestui rol, aflámu totu din pusetiunea amintita.

Datori'a noastră este acum mai departe că nu precipitatu și nu izolatu sa ne resolvemu a lucrá in directiunea care vomu cauta-o că pre cea mai salutară.

Amu avutu ocasiune sa audimu pareri dela ómeni de ai nostri despre modulu celu mai de aprópe și celu mai ducatoriu la scopu in privint'a acest'a. Acest'a aru fi petitiuni pentru unu congresu nationalu, carele sa decida apodicticu și categoricu in urmarea politicești nostre.

Esperinti'a in se de până acum ne arata ca modulu acest'a este pré insuficientu. O adunare, póte precipitata, de ómeni cu idei nelamurite despre aceea ce au sa desbata, aluneca pre usioru in apretuirea autoritatiloru personali și concludu ceva neesecutabile. Astu-feliu de gresieli politice români sa nu mai comita. Din contra cugetarea independenta trébuie desvoltata și nutrita, pentru că sa capetámu și noi odata o opiniune adevératu publică.

Nu vomu nici decum sa prejodecámu acestei procederi, cându ne vomu provocá la procederea romaniloru din Brasiovu, carea é o dovada de procedere independenta și apretuitória de impregiarárele in cari traimu. Sa armeze și in alte părți asiá, aci nu é vorba de solemnitatele esteriore, ci de urmarea principiale. Discute diuaristic'a noastră și impregiarárele in cari ne aflámu și modalitatele prin cari aru fi sa ajungemu la scopulu doritu de toti și atunci, ținendu socotéla de incurcaturile politico provocate din rivalitati reu întielesce, vomu gaci, bá vomu aflá că de siguru drumulu, pre care sa ne unimu cu totii in favórea natiunei și totu odata in favórea patriei nostre.

Adunarea generala

a Asociatiunei transilvane române pentru literatur'a și cultur'a poporului românul.

Fagarasiu, 28 Iuliu.

A trecutù și festivitatea cea olimpica a romaniloru transilvaneni, serbata de asta data in tiera lui Radu Negru. Numai suvenirile ne-au mai remasu, căci óspetii, din apropiare și departare, au parasitu de multu mic'a noastră cetate. Fiindu ca amu întârziatu cu detaiurile Adunarei generale, pro cari voiamu a vi le comunicá in decursulu șiedintiloru, me voiu restringe mai multu pre lănga suvenirile ce-mi remasera impressiunato dupa acele detaiuri.

O placuta suvenire a lasatu ide'a de a castigá dela comand'a c. r. de aci sal'a cea mare din castelu pentru siedintie si pentru concertu, dara si mei placuta suvenire, ca acea laudabile comanda a fostu asiá de obvenitória si a satisfacutu unei dorintie a inteligintiei nóstre natiunali. O placuta suvenire mai este, ca dintre dd. oficieri au cocursu si cu alte ajutórie la splendórea festivitatiei natiunale literarie, celebrato in acestu locu. O placuta suvenire si carea aru meritá a fi nutrita si sustienuta si pre venitoriu este simtiementulu celu nobile alu concetieniloru Fagarasieni de natiunalitate si cofesiune straina, documentatu prin oferirea de quartire. Aici nu potu a nu aminti de concetaliénulu S c h u l, carele se pregatise a primi pre celu mai de frunte prelatu románu din tóta romanimea. Totu asiá e de a se aminti simtiementulu documentatu prin vorbirile cele insufletitóre la ocaziunea toasteloru banchetului. O suvenire placuta ne-a lasatu disertatiunile cele erudite ale ddloru disertatori din anulu acest'a. O placuta suvenire ni-a lasatu concertulu adorarei nóstre artiste ce erá in fiintia, acum dóm'n'a P i p o s i v, si a ddloru D i m 'a si P o p u. Dara nu a-siu gatá asiá in graba cu suvenirile placute, pentru ca suntu multe, multe, si acele chiaru, cari in ochii altor'a se voru paré cá nisce disonantie nearmonitóse din decursulu desbateriloru; ele inse ne-au lasatu acelu suveniru placutu, ca amu avotu ocaziune sa vedemu, ca barbati nostri incepu a rumpe cu autoritarismulu personale puru si simplu si a-lu impreuná cu autoritatea inteligintiei adeverate, cu autoritatea interesului celui adevratu de ce e nobilu si sublimu, de ce in adeveru póte fi natiunalu. E tristu dara dreptu, ca in partea acést'a a suveniriloru aflámu o latere cu umbra neplacuta, întielegemu intemplantia, ca tocmai între barbati mai carunti se afla ómeni, cari 'si vedu totu-déun'a atacata personalitatea, de câte ori se face o propunere de opiniune contraria opiniuniloru loru. Un'a între alte suveniri sa mai amintescu aici, si adeva, ca fondulu a mai crescutu in anulu acest'a cu sum'a incasata dela comunele si locuitorii acestui districtu in numerariulu de 3265 fl. Dea Ddieu cá dela 59,000 fl. cátu a fostu fondulu pâna la finea luneli Iuliu c. n. sa numerámu in scurtu tempu sute de mii! Dea Ddieu! pentru cá sa-i vedemu mânile Asociatiunei mai libere, sa ne póta crea scóle de industrii, scóle agronomice, scóle reale inferióre si superióre si in fine academii de comerciu si tehnice, sa infintieze museuri si alte lucruri, sub cari sa afle adapostu sciintia, artele frumóse si industri'a.

Pré ai intratu in suveniri, mi va imputá on. cetitoriu. Ei! amu terminatu eu densele si voiu trece la fapte; mi va iertá on. cetitoriu déca, póte fára voia mi va mai scapá condeilu la r e f l e s s i u n i si in decursulu enorárei fapteloru urmatórie:

De Sábata inca se simtiea in orasiulu nostru o miscare mai via. Fisionomii straine erau, cari de astadata nu descalecara cá nisce ospeti ce trecu spre Sabitu séu spre Brasiovu, ci se vedeau ca au vointi'a intréga de a remáné aci pentru mai multe dile.

Escel. Sea dlu presiedinte alu Asociatiunei, ni se spune, ca nuputú nici decum a-si intrerompe cur'a dela Valcele, cá sa póta presiedé la desbaterile adunárei generale si, firescu lucru, asiá l'a inlocuitu Ilustratea Sea dlu consil. aul. Iacobu B o l o g 'a. Acest'a, insocitu de junele seu fiu Valeriu si de frumós'a fiia, dr'a An'a, fú intempinat de unu banderiu in un'a din comunele din apropiere. Coventulu de intempinare lu rostí cu multa elocintia dlu Codru D r a g u s i a n u, carele accentuá necessitatea romániloru de a fi a c t i v i in tóte directionile si prin urmare si in sciintia si cultura. La ce Ilustratea a respunsu in modulu celu mai corespundietoriu.

Ilustratíei Sele dlui vicepres. i se facú sér'a o serenata cu facile.

Luni pre la 9 óre, conformu programului, s'a deschisu siedintiele in sal'a cea mare. Coventulu de deschidere nu m'amu pututu inlesni a vi-lu procurá; acest'a póte va fi mai cu inlesnire onor. Redactiuni, atât'a inse potu sa dicu, ca a fostu mai multu o panegirica asupr'a presiedintelui actualu pentru faptele si meritele in favórea natiunei.

Sa-mi fie permisa reflexiunea, ca pre lângá tóta stim'a ce o avemu cátra toti barbati inteligintiei nóstre natiunale si prin urmare si cátra Escel. Sea, n'aflámu justificate atátea laude. Escel. Sea a fostu unu amplotiatu silitoriu si bonu, sub absolutismu si apoi in sistemele politice ce s'au urmatu unele dupa altele si credemu ca 'si va fi implinitu chiamarea si si-o implinesce, fapte deosebite pentru

natiune inse nu cunóscemu, afara de convocarea clerului si inteligintiei gr. cat. la Alb'a-Iuli'a in anulu acest'a. Tóta stim'a dar' pentru barbatulu ce-si implinesce chiamarea sea, inse va trebui cá cu faptele si meritele sa fimu mai justu, si dlu vicepresiedinte trebuia sa scie ca in privintia acést'a face o nejustitia fatia cu sine insusi, carele conduce Asociatiunea in fapta si care este motorulu celoru mai multe lucruri ce se facu de cátra Asociatiune.

(Va urmá.)

Eveneminte politice.

Dóue intemplári momentóse avemu sa inregistrámu si adeva: disólverea dieteloru si ordinarea de alegeri nóue pentru dietele din Austri'a inferióra si superióra, Salisburgu, Stiri'a, Carin'a, Moravi'a, Silesi'a si Tirolu; mai departe convocarea dieteloru cislaitane pre 14 Septemvre a. c. Alta intemplantie este intalnirea Imperatului nostru cu imperatulu Wilhelm in Wels, de unde au caletoritu impreuna la Ischl. Ambii imperati s'au imbratisiatu la intalnire in modulu celu mai cordialu.

Meditatiuni

asupr'a proiectului de unu regulamentu scolasticu, aster-nutu congresului natiunalu bisericescu románu din an. 1870 de catra comisiunea sea scolastica ad hoc.

(Urmare.)

3. § 73 suna: „Statiunea invetiatorésca, ce a devenitu vacanta in urm'a mortiei invetiatoriului, se ocupa definitivu numai dupa diumutate de anu, pentru care restempu inspectoratulu denumesce invetiatoriu provisoriu in statiunea vacanta, cu carele comitetulu parochialu se intielege despre salariu pre acestu restempu.“

Cautádu asupr'a acestui § cu privintia la primirea pedagogiloru absoluti între candidatii postulu invetiatorescu, aflámu, ca:

aa) De óre-ce substantivulu „inspectoratu“ nu este otaritu mai de aprópe printr'unu atributu; — póte sei dar' comitetulu parochialu, pre cine are sa insciintieze despre mórtea invetiatoriului? — dela cine sa ascepte, a-i tramite pentru scóla unu invetiatoriu provisoriu: dela supremulu inspectoratu ori dela inspectoratulu districtualu, respective scaunulu protopresbiteralu? — la altulu nici ca va fi cugetatu cineva!

bb) Déca insarcinéza „Organisarea“ pre „inspectoratulu ( )“, a denumi invetiatori provisorii in statiunile invetiatoresci cele vacante, fia si la casu urgentu, si numai pre tempu de o diumutate de anu, cându apoi statiunea se va ocupá definitivu, — firescu prin invetiatoriulu denumitu provisoru de cátra „inspectoratu ( )“; pentru ca despre altu invetiatoriu, séu despre vre-o alegere de invetiatoriu din partea sinodului parochialu nu pomenesce acestu § nimicu; prin acést'a ne aduce 'nainte in acésta privintia unu principiu nou, adeva: „inspectoratulu ( )“ primesce suplicele tuturor pedagogiloru absoluti, si pre toti acesti'a i pune între candidatii de posturi invetiatoresci; avendu acum vre-o comuna lipsa de invetiatoriu la scól'a sea, sa insciintieze numai despre acést'a pre „inspectoratulu ( )“, si i va denumi unu invetiatoriu, cu carele nu va avé comitetulu parochialu decátu sa se intieléga despre salariu.

Asiá dara § 73 ne aduce 'nainte unu principiu cu totulu opusu celui'a din § 70, totu alu „Organisarei“; pentru ca acest'a tratádu despre alegerea invetiatoriloru dice, ca se baséza pre prescri-sele statutului organicu alu bisericei nóstre gr. or.

De care din aceste dóue principie ale „Organisarei“ voru avé déra a se tiené comitetele parochiali? —

II. C u p r i v i n t i a l a a l e g e r e a i n v e t i a t o r i l o r u.

1. Fiindu ca, dupa cum amu vedutu, § 73 se opune §-lui 70, nu putemu dar' sci, déca concede „Organisarea“ sinódeloru parochiali dreptulu, sa-si aléga singure invetiatori la scól'a loru, séu nu.

De-si § 70 dice ca: Alegerea invetiatoriloru o indeplinesce sinodulu parochialu dupa prescri-sele statutului organicu s. a. —; dar' apoi vedemu, ca nu citéza §-ii statutului organicu, pre cari pretinde ca se baséza „Organisarea.“

Déca in adeveru aru fi luat de basa, ceea ce prescrie statutulu organicu in §-lu seu 23, pt. 5, atunci trebuia „Organisarea“, cá regulamentu sco-

lasticu, ce are sa desfasiure principiele statutului organicu, sa prescrie, cu privintia la casulu de veduvia a postulu invetiatorescu, nesce orenduiele, cari:

aa) sa oblige pre comitetele parochiali, a face cunoscutu inspectoratulu districtualu respective scaunulu protopresbiteralu, indata ce a devenitu unu postu invetiatorescu vacantu prin ori-care casu, nu numai de mórte, dupa cum vrea § 73; cu tóte ca acest'a nu obliga pre nimenea, a insciintia pre cine va despre perderea invetiatoriului, ci astépla, cá „inspectoratulu ( )“ sa afle despre acést'a dóra din duarie;

bb) sa determineze, ce are sa cuprinda in sine concursulu, scrisu de cátra comitetulu parochialu pentru ocuparea postulu invetiatorescu;

cc) sa arete ce felu de concurenti suntu de a fi primiti si pusi in candidatura;

dd) cându sa se conchiame sinodu parochialu, cá pre bas'a § 7, pt. 2. din statutulu organicu sa eserceze alegerea, apoi sa arete resultatulu la locurile cuviintióse mai 'nalte.

2. Totu cu privintia la veduvia postulu invetiatorescu vedemu, ca numai § 73 pomenesce despre „statiunea invetiatorésca, ce a devenitu vacanta“ numai „in urm'a mortiei invetiatoriului“; asiá dara, de óre-ce „Organisarea“ nu recunósce dreptu caus'a legitima a veduiei postulu invetiatorescu decátu mórtea invetiatoriului, prin acést'a se arata, ca nu primesce între invetiatorii scólei nóstre confessionali decátu numai persóne, cari sa nu mai póta nesu' in viétia loru la altu-ceva, ci sa aiba a se jertfi postulu invetiatorescu pâna la mórte.

Léra unu principiu nou, dar' apoi contrariu celui'a, din carele esu § 122, pt. 11. alu statutului organicu, si § 17, pt. 2. alu decisiunei Soborului bisericei gr. or. in Ardélu dela a. 1850; acést'a suna: — si totu clericulu sa fia detoriu 'nainte de ce s'aru preotí, a fi invetiatoriu dupa starile impregiuru.“

Si ce bunetate pentru scólele nóstre confessionali, a avé, pre cátu s'aru poté de multi invetiatori nu numai pedagogi, ci totu de odata si teologi absoluti, ajunsi in etate si devotati instruirei si educatiunei poporului dela micu pâna la mare!

Ce bunetate pentru comunele nóstre bisericesci, a avé preoti nu numai cu mintea limpedita, cu inim'a deschisa, ci si cu cuventulu deslegatu intru a propune si impartast invetiatori si povetie poporeniloru, pentru primirea binelui si ferirea de reu, si — totu deodata a aflá in preotii sei calitátele cerute pentru nisce inspectori de scóle eserciatu pre câmpulu pedagogiei.

Ce bunetate pentru senatele scolastice ale eparchieloru acestei provincie metropolitane, a-si avé conducerea scólei incredintata in mânile unoru barbati de specialitate, si cari nu nisuescu la untulu de lemn alu celoru ce stau sa ne restórne candel'a!

Apoi ce bunetate si pentru invetiatoriu, cându speréza, a-i suride pentru etatea inaintata o sórto mai fericita!

In fine care invetiatoriu nu s'aru multiamí pentru vre-o diece, doisprediece ani si cu o plata mai mica, sciindu ca apoi i se voru resplati, cá preotu, ostenelele mai cu imbielsigare? —

III. C u p r i v i n t i a l a d r e p t u r i l e s i d a t o r i n t i e l e i n v e t i a t o r i l o r u.

a) S a l a r i e l e.

1. § 76 suna: „Sinódele parochiali, respective sinódele protopresbiterali pentru scólele tractuali voru otari aceste salarie, care au sa conste de cortelu, de gradina in estensiune celu putienu de $\frac{1}{4}$ jugeru, a) la unu invetiatoriu ordinariu din scól'a poporale inferióra celu putienu de 300 fl., b) la unu invetiatoriu suplentu in aceeași scóla 200 fl., c) la unu invetiatoriu ordinariu din scól'a poporale superióra 550 fl., d) la unu ajunte alu acestei'a 250 fl.“ s. a.

Cautádu asupr'a acestui §, vedemu ca:

aa) Prescrie salarie pentru invetiatorii si suplentii scólei poporale inferiori si superiori s. a.; totusi pentru directorii acestor'a nu ingrisesce de locu.

Déca nu vré „Organisarea“ sa aiba scóle fára directori, ba inca dintre §§ sei i si insarcinéza unii pre acesti'a, sa implinesca, afara de órele de prelegere, deosebite servitii scolastice ponderóse; erá dara bine sa nu-i fi lasatu nici pre ei nesalarisati.

bb) Dreptu salarie pentru invetiatori si suplenti

prescrie cortelu, grădina și bani; — lasa însă afara lemnele trebuincioase; dară apoi nici cortelul, nici grădina nu i le da bietului invetiatoriu împedite.

Cumca propozițiunea acestui §: „Sinódele parochiali . . . voru otari aceste salarie, care au sa constee de cortelu, de grădina in estensiune celu putienu de $\frac{1}{4}$ jugeru, a) la unu invetiatoriu ordinaru din scóla poporale inferióra celu putienu de 300 fl.“ s. a. nu arata lamuritu, deca cortelul și grădina se cuprindu in sum'a de 300 fl., ori nu, acést'a o dovedesce structur'a §-lui însusi, ca adeca: cuvintele „cortelu“ și „grădina“ se afla puse in punctulu seu celu generalu, care privesce pre invetiatorii dela tóte speciile de scóle, numite sub punctele sele cele speciali a)—f); prin acést'a se póte dara întielege, ca salariile invetiatoresci: „au sa constee de (cetesce: din) cortelu, de (—din) grădina . . . pentru invetiatorii dela ori-ce specie de scóla, apoi: „a) la (cetesce: pentru) unu invetiatoriu din (cetesce: dela) scóla poporale inferióra“ afara de cortelu și grădina „celu putienu de (—din) 300 fl.“ s. a.; iéra deca vomu abstrage dela cuprinsulu generalu și specialu alu acestui §, și vomu cautá numai asupr'a propozițiunii sele cei atributive contrase, dupa cum i se afla obiectele reportandu-se la predicatul ei: „câci au sa constee de cortelu, de grădina . . . a) la unu invetiatoriu din scóla poporale inferióra celu putienu de 300 fl.“ — putemu întielege, ca salariile „au sa constee de (—din) cortelu, de (—din) grădina . . . a) la (—pentru) unu invetiatoriu ordinaru din (—dela) scóla poporale inferióra“ preste totu in sum'a celu putienu de 300 fl.“ v. a.

Erá dara bine, sa-si fia tîenutu „Organisarea“ mai josu de demnitatea sea, a se lasá in astfelu de dubietáti, ci sa le fia lamuritu tóte acestea, cá sa póta sci apriatu comitetele parochiali, ce suntu obligate prin lege sa dee invetiatoriloru, dară și acesti'a, ca ce sa astepte dupa lege dela comitetele parochiali.

cc) Nici nu obliga „Organisarea“ pre comitetele parochiali, a însemná in vre-unu contractu aceea, cu ce se îndetorezá, a salarisá pre invetiatorii engajati; cá sa aiba acesti'a pre lînga decretulu dela supremulu inspectoratu scolaru, și ce-va din partea comitetulu parochialu concerninte la mâna.

2. Dupa cum s'a vediatu la § 73, „Organisarea“ recunósce numai invetiatorii, de cari au sa móra in postulu invetiatorescu.

Erá dara bine sa fi cautatu asupr'a acestor'a cu anima parintésca, ingrigindu pentru fiitoriulu loru. Mai mare bunetate nu le póte face unor'a cá acestor'a, decâtu deca aru fi prescriu in vre-unulu din §§ sei, a li se dá dupa unu servitiu de 10 áni impliní cu probitate in un'a și aceeași comuna unu adausu de nisce procente anumite, potrivit cu sum'a salariiloru loru, și asiá mai incolo in urmátóriele decenie pâna la tempulu de pensiune.

(Va urmá.)

T u r d ' a - s u p e r . I u l i u 1871.

Domnule Redactoru! Precum vedu, din pártile nóstre nu ve prea îmbuldiescu corespundintiele, de-si inteligintia de pre aci aru avé materia destula, din cele ce se petrecu impregiurulu nostru, dară se vede ea, séu nu se intereséza, séu si deca s'aru aflá de acei'a, cari sa se interesedie, au póte alte ocupatiuni, ce nu li iérta sa-si mai aduca aminte si de diuaristica și de binele comunu.

Mai ca nu sciu ce sa ponu sub ochii on. publicu cetitoriu. Me temu cá nu cum-va on. publicu sa dubiteze despre adeverulu, ce voiu sa-lu descoperu, si sa presupuna ca si eu a-si fi unu calumniatoriu.

De câte-va septamáni incóce comunele De d'a, C u e s d i u , F i l e a s . a . au avutu onóre de visit'a aloru doi calugeri dela monastirea N é m - t i u l u i ; cari despoiau poporulu de totu ce avea mai bonu, mai cu séma de auru și argintu, prin apucaturile loru calugaresci cum: prin rugaciuni de ale loru, prin cari sa intre repausatii intru imperati'a ceriului, prin sarindarie, slujbe, rugaciuni pentru viétia îndelungata a celoru ce le platescu bine, și pomenirea vecinica la tóte slujbele renumitei monastiri s. a. Inaintea poporulu treceau de nisce ómeni sánti, carele pre întrecute alergá la densii spre a le umplea pungile, locuintiele loru nu presentau alta decâtu unu tergu continuu, o negutiatoria cu cele sante. Numai cu mare rugaminte se înduplecau a primi bani de harthia, aducendu de motivu câte si mai câte proteste, si astf. liu in scurtu

tempu despoiaru popoatiunea de avere, iéra ei 'si umplura pungile pre cont'a celoru nepriceputi.

In diu'a st. Elia, dupa cum s'a latitu faim'a, dară despre care nu sum siguru, au voitu sa-si schimbe locul de negutiatoria, mergendu din Cuesdiu in comun'a „Rusii de munte“, unde însă le-a mersu cam reu, câci preotulu de acolo a demandatu sa-i prinda și sa-i transpóte la judecatori'a cercuale din Monoru, districtulu Naseudului, carea se va ingrigi pentru cele urmátórie.

In totu tractulu acest'a, abiá credu ca s'aru aflá o scóla, séu celu multa dóue, de dómne-ajuta. Invetiamentulu inaintéza cá raculu, progresulu e nula. Nimenea nu se intereséza de cultur'a poporulu! Scólele nóstre cadu in ruine; in cele mai multe plóia-si afla cursu liberu, ventulu intra si iésa neconturbatu atátu pre sub talpe, cátu si prin crepaturile paretiloru și a usiloru, cu unu cuventu, numai cu numele-su scóle, iéra in fapta nu suntu decâtu nisce semi ruine, cari mare parte amenintia in totu momentulu cu ruinare totale. Acum-si póte inchipuí ori-cine, ce frigu domnesce in tempulu iernei in atari edificie miserabile.

Totu amu doritu cá sa avemu si noi oficiali din sinulu nostru, cá limb'a nóstra cea dulce inca sa fia rostita de pre budiele judecatoriloru nostri, cari sa ne mangaie in necasuri, și ajute in nefericiri cu consiliulu, cá limb'a nóstra sa figuredie cá limba oficiósa, baremu in comunele curatu romanesci. Tóte le amu ajunsu haru domnului: Avemu amplotati románi, cari cu noi vorbescu curatu romanesc si între inteligintia nóstra se arata o románi mari. In comunele nóstre curatu romanesci, ni e iertatu a ne folosi de limb'a materna, si nici nu ne folosimu de alt'a straina; gur'a satului si judii nostri comunali nu ni dau ordinatiuni, decâtu curatu romanesc. Tóte ocest'e aru fi bune si frumóse, dară un'a e, carea ne rânescu pâna la ficati, si carea trebuie sa umple de indignatiune pre oricare románu „adeveratu“. Si acést'a un'a e ca: in comunele curatu romanesci, unde, afara de jupánulu arendatore nu se afla sufletu de nému strainu, tóte ordinatiunile dela judecatori nostri romani ne vinu in limb'a magiara. Noi, prin notarii nostri comunali — románi — ne facemu suplicele nóstre, in cause de procesu, in limb'a romanésca, si numai ne prinde mirarea, cându vedemu ca resolutiunile suntu scrise in limb'a ungrúesca, subscrise de dd. amplotati, cari între noi se lauda ca'su románi. Ne dóre anim'a vediatu ca dlu asesore Gerendi Josef, carele altcum in comisiuni ne pune cam dese visite insocitu de d. Mészáros, carele odinóra studiándu la Blasiu purtá nume romanescu „Macelariu“, au uitatu scrisórea romanésca, si s'au datu cu atát'a predilectiune spre limb'a magiara; ne dóre, si dorerea nóstra nu ni-o putemu aliná, vediatu-ne despretiuiti in unu asiá gradu, vediatu ca ai nostri nu ne tîenu demni a ne scrie nici baremu nisce resolutiuni ticalóse — pre suplice romanesci — in limb'a nóstra. Cându románii nostri cei mari, fal'a muresieniloru, ne rânescu atátu de adencu, atunci sa nu ne mirámu de straini!

In cerculu Ieciului (Vécs) se afla vre-o trei comisiuni dela cartile funduarie, din cari nu cunoscu de aprópe decâtu pre un'a, carea inse nu se prea intereséza de ceea ce aru trebui sa-i fie mai sacru.

Activitátea acestei comisiuni nu prea inaintéza, dar' comun'a, in carea se afla platescu scumpu petrecerea ei pre aci. De va avé onóre tempu mai îndelungatu de dens'a, nu sciu aducei-va vre-unu folosu, dar' spese i face destulu de mari. In lun'a Iuniu si Iuliu umblau juratii de-a rendulu satului dupa gaini si sub diferite amenintiári de mulcte banesci si arestu, in numele d. solgabireu, sileau pre bietulu románu, cá sa-si dé gain'a spre a o duce la d.d. mesuratori, câci asiá i numesce poporulu. O femea veduva, carea n'a avutu alta avere la casuti'a sea decâtu o síngura gaina si o multime de prunci a fostu lipsita si de aceea gaina, la mandatu jodelui comunale, — fára inse a i se respunde vre-unu cruceriu pentru dens'a. Cei ce din intemplant'e n'aveau gaini, trebuiau sa le tramita câte unu punctu de brándia, lapte, din greu etc. Priviti o lectori spre patria nóstra si vedeti cum unii membri din aceste comisiuni capeta dela poporu sume de bani spunendu ca pentru o suma anumita i voru dá mosi'a, fiindu ei atotu puternici si aternándu dela ei împártirea pamenturiloru. Venatulu de gaini s'a cam subtiatu de câte-va dile, câci poporulu a cam inceputu a se opune juratiloru cu tóte

acestea inse le iau, aruncándu bietulu economu câte 10—12 xr. v. a. pentru câte o gaina.

Erá sa finescu, si sa uitu a aminti inca o virtute de a acestoru membri din comisiuni: beutur'a vinarsolui in s u m m o g r a d u . Sermanulu poporu, multu spirtu a trebuitu sa le cumpere, câci acesti ómeni puneau stiel'a de unu copu séu de dóue patrarie in mân'a ori carui omu, ce le venia cunoscuta dicándu-i: mergi si ne ada stropsiala — câci asiá numescu ei spirtulu — si lasa pre noi cá-ti vomu pune mosia pre numele teu. Bietulu omu, temendu-se cá nu cum va sa se supere domai pre densulu si sa-i faca vr'unu reu, facea ce potea, si le implinea poft'a. Adí asiá, máne asiá, totu astu-feliu tempu mai îndelungatu, pre fia-carea di celu pucinu câte 2—3 copuri de vinarsu!! Apoi sa mai pretindemu cá sa ne faca cev'a lucru bunu? Si beutulu vinarsolui inca a inceputu a nu se îndepiní cu atát'a furia cá mai inainte, câci de si cam târdiu, dar' totusi poporulu se destépta.

Óre cându se voru ameliorá aceste rele?

Fiulu poporulu!

Serbarea dela monastirea Putn'a 15/27 Aug. 1871.

Vir magnitudine animi, perititia rei militaris et rebus contra Turcarum, Hungarorum et Polonorum reges ac Tartaros felicitiger gestis omni aevo memorabilis!

Cromer. Lib. III. p. 452.

Er'a ce se prepara lunei e mare.

Epoc'a de infirire a popóreloru — in care síngure voru fi chiamate a-si otári sórtea, in care síngure se voru bucurá de ródele întiepleciunii cu care voru sci sa incungiare evenemintele, in care síngure voru fi respundietóre de chipulu cum voru deslegá problemele timpului — epoc'a emancipárei de sub tutel'a necunóscrei drepturiloru loru, epoc'a liberárei de sub jugulu despotismului, acést'a epoca de regenerare a sositu. . . bate la usi'a istoriei!

Numai unu momentu va trebui, pâna ce schín-tei'a lunei va petrunde la suferintiele gramadite de seculu, si sguduitur'a va fi ingrozitóre!

Noi, junimea romána studiósa de pre la tóte academiile si universitátile, suntemu fericiti ca avemu solemná intrunire, in care mintea si inimile nóstre se atínta cátra glasulu geniului care striga: decep-tati-ve, câci a celoru mai buni va fi domni'a lunei!

Sa preparámu déra sosirea acestui momentu istoricu, precum Ioanu Botezatoriulu prepará sosirea Bunului-cuventu.

Sa ne stringemu la chiamarea popóreloru d'acelasi sânge si sa ne unimu intr'unu manunchiu puternicu si vigurosu, cá sa putemu infruntá cutremurele ce omenirea va 'ncercá in necurmatele-i miscári.

Sa ne grupámu in jurulu ideei de romanismu si nationalitate, si sa cugetámu cum trebuie sa ne implinimu mai bine detori'a, facia de némulu nostru.

Si deca, 'n juvenil'a-ne ardóre, cautámu cu sete la radiile sórelui ce este sa resara, apoi avemu dreptulu si detori'a d'a nu uitá unu sínguru minutu trecutulu, acést'a tare puncte care ne léga presintele ca viitoriulu.

Dorimu a se miscá fára incetare pre rót'a eveneminteloru, a nu îmbetráni nici odata in decursulu esistintiei nóstre nationale, a fi totu-dé-un'a la náltimea 'mpregiuráriloru; déru iubimu, respectámu si trecutulu celu falnicu alu stramosiloru nostrii, carii au sciutu sa ne pregátésca unu viitoriu plinu de marire pentru o natiune care are viril'a vointia si putere de a trái „o viétia viia,“ séu mai bine d'a perí cu desavársire, decâtu sa védia si sa sufero nenorócirea slabiciuniloru némului seu!

Sa privimu cum lantiulu eveneminteloru se reproduce si se desfasiura cá unu torinte! . .

. . . Vai de cei ce voru pune stavila, câci se va reversá! Vai de cei ce nu voru sci sa-i urmeze cu prudintia, câci se voru inecá!

De patru seculu ne mángaimu cu unu trecutulu plinu de splendóre!

Déru totú de patru seculu amu uitatu pre cei ce ni l'au lasatu, cá falnica si marétia mostenire, in cátu adí, isolati si obositi prin fapte neinsemnate, ne întórcemu impregiuru privirea si pare ca nimicu

Varietăți.

nu ne mai aduce aminte ceea ce amu fostu odinóra,

Căci n'avemu nici morminte, pre care să venim
Cu umbrele strabune să plângem, să vorbim¹⁾

Déru . . . ce să dicem?

Pâna acum ogorulu s'a întienit: nevoi și calamități, furtuni și lapovitii au stropit fati'a agrului romanității.

Aceste secole de feliurite încercări și multe neajunsuri au strâns și mai multu suc vitalu al națiunei.

Acum a sosit și tempulu de a semena . . .

Sementi'a inse trebuie aleasă, semenatorii să scie avea mila de dens'a și chipulu semenaturei învetau dela urzitorii némului.

Iéta maréti'a missiune a piósei serbári dela Putn'a, ce studiatii academici destinara memoriei unei umbre marite.

Avé-vomu, acei'a dintre noi cari vomu fi presinti, avé-vomu în facia mormentulu unoi'a din cei mai mari eroi, în juru-ne muntii seculari — asilu alu primiloru strabuni și marturi de neperitóre vi-tegii — avé-vomu d'asupr'a capeteloru umbrele martiriloru cari ne-au lasatu nationalitatea, neaternarea, limb'a, pamentulu și legea.

Susu dara animele! — vomu strigá — pâna la naltimea acestui gravu, solemnu și unicu momentu din viéti'a națiunei române!

Serbá-vomu memori'a eroului lumei resaritene, devotatu creștinatatiei, din cea din urma jumetate a secululu alu XV-lea, a acelu mai strălucitoru simbolu, care resuma în sine idealulu iubirei de patria, prudentiei, pietátiei sacrificiului; inspire-ni-se déru sufletele de dorulu d'a-lu imitá!

Iéta programulu ce ne-amu desemnat!

Afle'lu întrég'a românime, afle'lu chiaru cenusiele stramosiesci!

Lumea 'ntréga sta 'n mirare!

Tiér'a-i mica: tiér'a-i tare

Și dusimanulu sporiu nu are!

Lumea 'ntréga sta 'n mirare,

Căci — precum în ceru unu sóre —

Unulu e Domnulu celu mare!

Astfelu cânta poporulu, în doinele sele, pre unu mándru vítézu.

Cine a fostu acestu laudatu barbatu?

Cine, urzitorulu și întemeetoriulu unitátiei nationale?

Cine, acestu dragu idealu alu poporulu nostru, alu cărui nume 'lu audim pomenindu-se cu iubire și tineretie pre pagiscea înverditá și în fundulu vâiloru rouóse, pre crestetulu muntiloru și la córnelu aratului, în povesti și în cântece, în legende și în istorie?

Acestu lucrú alu trecutulu româniloru a fostu Stefanu alu V-lea celu Bunu, celu Mare și celu Sântu!

Acum, 413 ani, 4 luni și 3 zile²⁾ Stefanu Voda, dupa ce pornise cu „multime de óste muntenesca“³⁾ și dupa ce biruí pre competitoru-i la tron, — „strinse boierii terei, mari și mici, și alta curte merunta, dimpreuna cu Teoctistu Mitropolitulu și cu multi calugeri, la Dreptate⁴⁾. Și i-a întrebatu pre toti: — este cu voi'a tuturoru să le fia Domnu? Atunci toti cu unu glasu au strigatu: — „în multi ani dela Dumnedicu sa domnesci!“ Și cu voi'a tuturoru l'au radicalu Domnu și l'a unsu la domnia Teoctistu Mitropolitulu. Și de aci luá Stefanu Voda sceptrolu și stégulu terei și merse la scaunulu domnescu în Sucév'a.“⁵⁾

Să vedemu inșá — spre a întielege și mai bine generositatea misiunii ce si alesese Marele Domnu și modulu cum si-o îndeplini — să vedemu care erá starea Europei în generu și în specie a romanității pre aceste vremuri cându se sui la scaunulu sdruncinatei domniei a terei romanesci de preste Milcovu. (Va urmă.)

¹⁾ N. Nicolénu, Poesii

²⁾ În 1458 (6965) Apriliu în 12, diu'a de Joi'a-Mare.

³⁾ Letopisitiele Moldovei, pag. 417, tom. I. — Sincai. tom. II. p. 33.

⁴⁾ Consiliulu supremu electore alu terei.

⁵⁾ Cap. XII, p. 118. Lepot. — Sincai tom. II, p. 33.

** Dela sinódulu aradánu aflámu că s'a esmisú ó comisiuné anchetaria pentru cárti scolare și s'a ólaritu participarea diecesei printr'o deputatiune la serbaréa tubulari'a a Esc. Sele Metropolitulu B. de Siágún'a în Sábiiu. Însemnámu aci cum că serborea jubileului s'a amenatu cu ó di, adeva în locu de Sábata în 21. Aug. v. se va tiené Domineca în 22. Aug. v. —

** Luni se începú siedintiele dela reuniuniele sasosci ardelene și adeva dela a lui Gustávu Adolfu, pentru cunoscenti'a patriei și a învétatoriloru evangelicu.

** (Comitetulu conducatoriu pentru serbarea întru memori'a lui Stefanu celu Mare.) Comitetulu conducatoriu pentru serbarea întru memori'a lui Stefanu celu mare, are onórea a înscintia prin acésta pre onoratulu publicu român, cumca elu si-a strapusu resiedinti'a la Cernauti în Bucovin'a în 1 Aug. st. n. a. c. încependu aici pregatirile necesarie pentru serbare, despre a cărei realizare nu mai póte încapé nici ó indoiéla; róga asiá dara a adresá tóte coréspundintiele, precum și listele netramise înca înderetú, fia ele și desierte cátra: Pamfiliu Danu juristu, Cernautiu (Czernowitz Bucovin'a.)

Comitetulu conducatoriu róga mai odata, cá P. T. domne, domni și familii cari voiescu a participá, a-lu înscintia pâna în 10 Augustu st. n. a. c.

Cernautiu în 1. Augustu. st. n. 1871.

Ioanu Slaviciu,

presiedinte

E. Luti'a,

secretariu

** Multiamita publicá. Subscri-sulu prin acésta 'mi aducu adenc'a multiamita dlui preotu gr. or. Ioanu Bánd'a — din com. Rosi'a (lânga Sábiiu), și unui domnu anonimu, conformu vointiei esprese, — cari au bine-voitu în anulu scolasticu 1870/71 a-mi dá unu ajutoriu în bani de 10 fl. v. a.; din acésta cauza vinu publice a-mi aduce recunoscenti'a mea susu-numitiloru domni. Georgiu Gherb'a octavanu în Temisiór'a.

** Invitatiune, la adunarea estraordinaria a despartimentulu cerc. XX. (Blasiu), — care în orm'a conclusului 6. din adunarea ord. a acestui despartimentu cerc. tienuta în D. St. Martinu în Iuliu 9. a. c. și a conclusului 2. din 26. a. c. a comitetulu aceluiași despartimentu cerc. aprobate ambele prin comitetulu centralu alu Asociatiunii transilvane pentru literatur'a româna etc. dtó Aug. 1 a. c. Nr. 186./1871 se va tiené totu în D. S. Martinu în Sept. 3. a. c. încependu de dimineti'a dela 9 óre. —

Evenindu necesá tienérea acestei adunári estraordinaria din giurstarea, cá la adunarea ord. din 9 Iuliu a. c. într'atát'a de putieni membri s'au adunatu, cátu scopulu prefiptu nu s'a pututu ajunge: în interesulu partinirii scopulu nobile a infintiárei despartimentulu cerc. XX. (Blasiu) se speréza și si astépta atátu din opidulu Blasiu, cátu și din cottulu Cetatei de balta participare démna de simtiulu bonu alu acestui despart. cerc.

din comisiune

Dr. Iac. Brendusianu,

actuante.

** (Sal'a de galá în castelulu dela Hunedóra.) Vechiulu castelu a lui Ioane Huniade, care a statu atát'a timpn în ruine, se va restabilí, și are să devina înca mai splendidu decátu odinóra, încátu tóta Transilvani'a nu va posede unu altu castelu cá si acésta. Pentru restabilire diet'a a votatu cáte 50,000 fl. anualu pre cinci ani, lucrulu s'a începutu, cerge necontentu — și dupa planurile genialulu architectu Franciscu Schulz — se va terminá acusi.

** (Ministrulu francesu de esterne, Victoru Lefrancu,) primí dilele trecute ó deputatiune tramisa din partea unei asociatiuni americane, carea a cerutu dintre insurgentii prisionieri celu pucinu 15,000 de barbati pentru a-i transportá în statele-unite ale Americi, unde pre teritoriulu Arizono deportatii voru avé să lucre la ocne, avendu pre di ó plata de 4—6 franci. Ministrulu Franciei înca n'a respunsu la acésta propunere a speculantiloru americani.

** (Societatea academicá ro-maná.) În siedintiele din anulu acésta a socie-

tátiei academicé din Bucuresci — precum cetimú în „Telegrafulu“ — voru avé locu discursurile de receptiune a unor'a dintre cei mai noi intrati în academi'a româna, și anume: doii Odobescu, P. Poenariu, Fontanini, Cogalniceanu și episcopulu Melchisedecu. Se dice, cá d. Odobescu va vorbi despre nemaritoriulu Balcescu și i va respunde d. Papiu Ilarianu. D. Petru Poenariu va vorbi despre Lazaru, D. G. Sionu va respunde. D. Fontanini va pune în lumina luptele filologice ale ultimiloru timpuri și-i va respunde d. Massimo. D. M. Cogalniceanu va fi întimpinatu la discursulu dsele despre K. Negruzzi, de d. N. Ionescu, și P. S. episcopu Melchisedecu va tató despre rolulu bisericiei în cultur'a româniloru. Va respunde d. V. A. Urechia.

** (Dlu B. P. Hasdeu) studiéza cu multa diligenția manuscrisurile din bibliotec'a museului de aici. Precum aflámu, onorab. istoricu alu nostru, — carele în mijloculu ocupatiuniloru sele gasi timpu a scrie unu articulu și pentru nrulu presinte alu foiei nostre — a și descoperitu mai multe documente istorice înca needate și pré interesante, relative la epoc'a lui Stefanu celu Mare. „Fam.“

** (În Parisu se lucréza cu multa energiá) pentru repararea palatelor și edificiloru ruinate. Mai alesu la edificiele publice se lucréza cu mare sirguintia, de buna séma pentru cá să se póta translocá guvernulu și camer'a în capitala. Anume de presinte se reparéza palatulu corpulu legislativu și palatulu de Elisée, unde se dice cá Thiers va avé resiedinti'a sea.

** (Ledru-Rolinu) acestu neimpecatu adversariu alu imperialismulu, înca va să-si ofere serviciile sele pentru salatea republicei și spre acestu scopu în curendu are să repasiésca pré terenulu politicu. În privinti'a acésta a avutu câteva convorbiri cu Thiers, care consimtiendu cu intentionile salutarie ale acestui încarnatu republicanu, l'a încuragiatu pentru cá să desvólte activitatea sea pre terenulu politicu, de aceea nu încapé nici ó indoiéla, cá Ledru-Rolinu în curendu va să-si ocupe locul sea în adunarea nationala.

Edictu.

Paraschiv'a, nascuta Flórea Mamula din Brasióvu, carea de patru ani de díle a paresitu cu necredintia pre legiuitulu ei sotiu Radu Th. Munteanu totu din Brasióvu, nesciindu-se de atunci și pâna astadi locul ubicatiunii sele, — se citéza prin acésta, cá în terminu de unu anu de díle dela datulu escrierei acestui edictu să se infatisidie la subscrisulu scaunu protopopescu, cáci la din contra și în absentia densei se va pertractá și decide — pre bas'a S. S. canóne ale bisericiei nóstre ort. res. — procesulu divortiale încaminatu asupra-i de barbatulu ei.

Brasióvu, 23 Iuliu 1871.

Scaunulu protopopescu gr. or. I alu Brasióvului, cá foru matrimoniale.

(73—1)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii vacante de invetiatorésa la scól'a normalá capitala gr. or. din comun'a libera Resinari se deschide prin acésta concursu cu terminu pâna la 25 Augustu 1871 c. n.

Emolumentele suntu 262 fl. 50 xr. v. a.; relutu de lemne și cuartiru.

Doritórele de a ocupá acestu postu se binevoiesca a asterne la subscris'a eforia scolará concursele loru bine instruate și înscocite de documentele, prin care să dovedésca calificatiunea loru de atari celu multu pâna la espirarea terminulu susu fipsatu.

Concurentele de relegea gr. orientála voru avé preferintia.

Resinari, 17 Iuliu 1871.

Efori'a scolará.

(74—1)

Indreptare

Nrulu trecutú, pagin'a 239, colón'a 1-a să se cétésca not'a redactiunei în locu de „Nu vei.“ „Ni vei.“

Burs'a de Vien'a.

Din 31 Iuliu (12 Aug.) 1871.

Metálicele 5%	59 70	Act. de creditu	287
Imprumut. nat. 5%	70 10	Argintulu	120 50
Actiile de bancá	763	Galbinula	5 79